

Številka: 430-1/2025-2560

Datum: 10.1.2025

PROJEKTNA NALOGA:

IZVEDBA UKREPOV OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI ZA OBVLADOVANJE PODNEBNIH SPREMEMB V NARAVNEM REZERVATU ORMOŠKE LAGUNE

1. VSEBINSKO IZHODIŠČE

Naloge upravljanja Naravnega rezervata Ormoške lagune so določene v Načrtu delovanja in urejanja Naravnega rezervata Ormoške lagune za obdobje 2024 - 2029 (v nadaljevanju: Načrt) (Sklep ministra št. 3560272372017/15 z dne 17.9.2024), pri čemer se nekatere od njih **nanašajo tudi na obvladovanje podnebnih sprememb**. Za izvajanje nalog je na podlagi Uredbe o naravnem rezervatu Ormoške lagune (Uradni list RS, št. 23/17) zadolženo ministrstvo za naravne vire in prostor, to pa za izvajanje nekaterih nalog sklene pogodbo o varstvu. **Izvedba del za vzpostavitev mokrišča na območju nekdanjega situacijskega bazena** presega naloge iz pogodbe o varstvu, ki jih sicer v okviru redne naloge upravljanja naravnega rezervata izvaja Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (pogodba o varstvu, sklenjena z MOP, št. 2550-21-330036, z dne 11. 3. 2022, za obdobje 2022-2025 in aneks št. 1 k tej pogodbi, sklenjen z MNVP, z dne 30.10.2023).

Pravne podlage:

1. Uredba o naravnem rezervatu Ormoške lagune (Uradni list RS, št. 23/17): 9. člen,
2. Odlok o Programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe za leta 2023–2026 (Uradni list RS, št. 106/23),
3. Načrt delovanja in urejanja Naravnega rezervata Ormoške lagune za obdobje 2024 - 2029 (Sklep ministra št. 3560272372017/15 z dne 17.9.2024).

2. CILJ IN NAMEN

Namen projekta:

Namen projekta je vzpostavitev mokrišča na območju nekdanjega saturacijskega bazena v sklopu Naravnega rezervata Ormoške lagune (NROL).

Skupna površina mokrišča na območju NROL je trenutno 33 ha, od tega je 12,5 ha pretežno neporaščenih, plitvo poplavljenih površin in polojev v bazenih 5 in 6, ki so ključni habitat nekaterih ciljnih gnezdil in večine ciljnih selitvenih vrst ptic. Večina vrst tega habitata v obdobju 2018–2024 še ni dosegala zastavljenih ciljnih velikosti populacij. Omejujoč dejavnik, ki bistveno vpliva na njihovo pojavljanje in številčnost, je majhna razpoložljiva površina ustreznega habitata. Zato je namen tega projekta povečati površino takšnih habitatov z vzpostavitvijo dodatnega mokrišča na območju nekdanjega t.i. saturacijskega bazena.

Saturacijski bazen (velik 2,9 ha) je bil izkopen med gradnjo Tovarne sladkorja Ormož, nato pa kmalu po začetku njenega obratovanja v prvi polovici 80-ih v celoti zasut in je ostal v takšnem stanju vse do danes. V načrtu delovanja in urejanja Naravnega rezervata Ormoške lagune je saturacijski bazen opredeljen kot ločena upravljavska enota s ciljem, da se na njej vzpostavi mokrišče s habitatom za ciljne vrste ptic. Vzpostavitev mokrišča ob vstopni točki rezervata prinaša tudi številne dodatne prednosti povezane z obiskovalci, denimo izboljšano ozaveščanje o pomenu mokrišč in njihovih ekosistemskih storitvah.

V okviru te projektne naloge je predvidena vzpostavitev 1,8 ha velikega novega mokrišča na območju saturacijskega bazena, v katerem se izmenjujejo predeli z zelo plitvo in nekoliko globljo vodo. Glavne aktivnosti za vzpostavitev novega mokrišča so: izkop dela materiala iz zasutega bazena do ustrezne globine, oblikovanje dna, nasipov, brežin in otokov, vzpostavitev dotoka vode in izgradnja mehanizmov za regulacijo gladine vode z enostavnimi zapornicami.

Glavna cilja te naloge za uresničitev namena povečanja površine mokrišča na območju NROL sta:

1. Preureditev dela saturacijskega bazena v mokrišče z odprto vodno površino (cilj št. 2.1. iz Načrta)
2. Ločitev sistemov dovajanja vode v bazena 1–2 in 3–4 (cilj št. 1.1. iz Načrta)

3. VSEBINA ZA IZVAJANJE DEL

- Na večjem delu saturacijskega bazena južno od dovodnega jarka, ki dovaja vodo iz Ormoškega jezera v 2. bazen, se izvede izkop nasutega materiala do predvidenih globlin, najgloblje do kote 186,30 m.n.v. Odstranjeni material se deponira na lokaciji na območju Ormoških lagun na razdalji do 1 km od saturacijskega bazena. Znotraj saturacijskega bazena ostaneta dva večja neizkopana dela, kjer se oblikuje dva otočka (v Prilogi 1 imenovana grbina 1, 2).
- Brežine izkopanega dela se oblikuje razgibano, s prevladujočim položnim naklonom. Na zunanji strani brežin se oblikuje manjši nasip višine 0,8 m iz izkopanega materiala.
- Osrednji izkopani del mora biti izveden z blagim gradientom globlin v smeri proti vzhodnemu vogalu saturacijskega bazena, kjer je globina največja (kota 186,30). S tem bo omogočena popolna osušitev novega mokrišča, brez zastajanja vode v lokalnih depresijah.
- Na dovodnem jarku se izvede vtočni objekt (zapornica 1) za dovajanje vode v novo nastalo mokrišče z možnostjo regulacije pretoka. Na zaključku dovodnega jarka se izvede dodatna zapornica (zapornica 2), ki omogoča dvig vode v dovodnem jarku in regulacijo izpusta vode v 2. bazen.
- Na vzhodnem vogalu saturacijskega bazena se izvede cevni prepust z zapornico (zapornica 3) za neposreden iztok vode iz novega mokrišča v saturacijskem bazenu v 3. bazen.

4. REZULTATI

Rezultati so izvedeni ukrepi za obvladovanje podnebnih sprememb v mokrišču Ormoške lagune, skladno z Načrtom delovanja in urejanja Naravnega rezervata Ormoške lagune za obdobje 2024 - 2029 (Sklep ministra št. 3560272372017/15 z dne 17.9.2024) in sicer tako, da se poveča površina mokrišča.

5. ROK IZDELAVE

Rok za izvedbo celotne naloge je do konca novembra 2025.

Pripravila:

Jana Vidic

Sektor za naravne vrednote in zavarovana območja

Priloga 1: Pregledna situacija ukrepov (vključuje 8 grafik: situacijo, vzdolžni profil, dva prečna profila, štiri detajli)

Priloga 2: Projektantski popis del